

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **ZAPE spol. s r.o.** se sídlem Opatovice, U Rybníka 231, v řízení zastoupeného JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem se sídlem Brno, Těšnovlídka 9, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje** se sídlem Olomouc, Jeremenkova 40a, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2.6.2010 č.j. KUOK 58164/2010, ve věci dodatečného povolení stavby,

t a k t o :

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žalobce je **povinen** zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení částku 240,- do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo jako nepřípustné zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Obecního úřadu Opatovice ze dne 20.7.2009 č.j. St.ú.97/464/2009-

4-Bu/110-21, jímž byla dodatečně povolena stavba „*hospodářský objekt*“ na pozemku parc. č. 132/5 v k.ú. Opatovice u Hranic, když žalovaný dospěl k závěru, že žalobce není účastníkem řízení.

Žalobce namítá, že se za účastníka řízení považuje, když:

- 1) je vlastníkem – byť s pozemkem stavebníků nemezujících – pozemků ve vzdálenosti cca. 20m, aniž by z tohoto svého postavení dovozoval jakékoli dotčení svých vlastnických práv dodatečně povolovanou stavbou;
- 2) byť není vlastníkem, je na základě smluvních vztahů s vlastníkem spoluinvestorem a správcem komunikace přímo sousedící s pozemkem stavebníků, kdy tato komunikace může být stavbou a jejím užíváním poškozena, jak v žalobě obsáhle dovozuje;

Dále namítá, že:

- 3) žalovaný a správní orgán I. stupně rozhodovali na základě pouhého posouzení katastrálního stavu vlastnictví pozemků, aniž by žalobce vyzvali k doložení přímého dotčení jeho práv, jak vyžaduje § 27 odst. 2 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „spr. ř.“);
- 4) vůči žalobci byla porušena zásada legitimního očekávání, když dříve bylo připuštěno účastenství nynějších stavebníků ve stavebním řízení, kde byl investorem žalobce; bylo připuštěno účastenství i jiných osob, jejichž pozemky se nacházejí od žalobcových pozemků ve větší vzdálenosti než je nyní posuzovaná stavba.

U dnešního jednání žalobce uvedl dále, že:

- 5) se považuje za spoluvlastníka předmětné komunikace a jako takový je pojat i do okruhu účastníků řízení v řízeních vedených Městským úřadem Hranice pod č.j. OD/18998/11-2 a Obecního úřadu Opatovice pod č.j. St.ú. 183/2004/2009-4/Bu/67 a pod č.j. St.ú. 172/2011-5-Bu/31.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. K jednotlivým, žalobním bodům uvádí:

- 1) žádný z žalobcových pozemků nehraničí s pozemkem, na němž se stavba nachází, ani se nenachází v takové blízkosti předmětné stavby, aby mohl být vlivy této stavby dotčen (jedná se o doplňkovou stavbu k rodinnému domu určenou k ukládání nářadí, sekačky a zahradních výpěstků), nejbližší žalobcovy pozemky se nacházejí ve vzdálenosti cca. 20m a mezi pozemkem stavebníků se nacházejí vždy další nejméně dvě parcely;
- 2) vlastníkem komunikace není žalobce, navíc stavebník v řízení deklaroval, že k příjezdu nebude předmětnou komunikaci využívat.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.

V posuzovaném případě bylo – jak soud zjistil z obsahu napadeného rozhodnutí – vedeno řízení o dodatečném povolení stavby, kdy závěry správního orgánu I. stupně a žalovaného o tom, že žalobce není účastníkem řízení jsou obdobné argumentaci užitě ve vyjádření k žalobě.

Dle § 129 odst. 3 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stav. zák.“),

u stavby prováděné či provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného tímto zákonem anebo v rozporu s ním, stavební úřad zahájí řízení o jejím odstranění. Pokud půjde o stavbu uvedenou v odstavci 2, stavebník nebo vlastník požádá o její dodatečné povolení a předloží podklady ve stejném rozsahu jako k žádosti o stavební povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti; v tomto řízení postupuje podle § 111 až 115. Bude-li stavba dodatečně povolena, řízení o odstranění stavby zastaví.

V ust. § 111 - § 115 stav. zák. je upraven postup při řízení o povolení stavby (před její realizací). Byť k těmto ustanovením systematicky i logicky náleží i ust. § 109 stav. zák. (okruh účastníků stavebního řízení) a § 110 stav. zák. (náležitosti žádosti o stavební povolení), jejich použití v řízení o dodatečném povolení stavby zákon výslovně nepředepisuje.

V této souvislosti však nelze přehlížet skutečnost, že na § 110 stav. zák. ustanovení o dodatečném povolení stavby odkazují svým textem, pokud stanoví, že stavbu lze dodatečně povolit, pokud stavebník nebo vlastník požádá o její dodatečné povolení a předloží podklady ve stejném rozsahu jako k žádosti o stavební povolení. Jediným v § 129 odst. 3 stav. zák. neodkázaným ustanovením týkajícím se řízení o povolení stavby tak zůstává § 109 stav. zák., o okruhu účastníků řízení.

Krajský soud se proto zabýval otázkou, zda z účelu a smyslu vzájemného vztahu a srovnání stavebního řízení s řízením o dodatečném povolení stavby plyne taková odlišnost, ze které by bylo možno usuzovat na úmysl zákonodárce odlišit okruh účastníků řízení v řízení o dodatečném povolení stavby od okruhu účastníků řízení v řízení stavebním, či zda se naopak jedná o pouhou legislativní nedůslednost, která se v právu ČR vyskytuje nezdědka.

Z ust. § 129 odst. 3 stav. zák. zřetelně vyplývá, že jeho účelem a smyslem je umožnit stavebníkovi „legalizovat“ stavbu postavenou bez stavebního povolení či v rozporu s ním, ovšem jen za situace, kdy stavebník dodrží stejné podmínky, které jsou vyžadovány po účastníku řádného stavebního řízení. Jedinou odlišností mezi stavebním řízením a řízením o dodatečném povolení stavby tak je skutečnost, zda je řízení vedeno před realizací stavby či až poté, co bylo s realizací stavby započato.

Krajský soud proto nevidí jediný racionální důvod, pro který by měl dovodit, že okruh účastníků řízení o dodatečném povolení stavby by měl být odlišný od okruhu účastníků stavebního řízení. Dospěl proto k závěru, že byť tu není výslovného odkazu na § 109 stav. zák. pro řízení o dodatečném povolení stavby, z účelu a smyslu řízení o povolení stavby neplynou pro vymezení okruhu účastníků řízení žádné odlišnosti, proto vymezení okruhu účastníků řízení stavebního řízení (§ 109 stav. zák.) musí platit stejně i v řízení o dodatečném povolení stavby.

Jen tak je totiž možno zajistit ústavní maximu rovného přístupu ke srovnatelným případům stanovenou čl. 4 odst. 3 a 4 Listiny základních práv a svobod, podle kterých zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky. Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty

a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.

Tento závěr krajského soudu je podporován dále i výkladem historickým, kdy ani předcházející právní úprava nestanovila okruh účastníků stavebního řízení a řízení o dodatečném povolení stavby odlišně [srov. § 59, § 97 odst. 1 zák. č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), ve znění pozdějších předpisů].

Krajský soud na tomto místě shrnuje, že účastníkem řízení o dodatečném povolení stavby je ten, kdo by při řádném podání žádosti o stavební povolení byl účastníkem stavebního řízení; nedostatek výslovného odkazu na § 109 stav. zák. v ustanoveních o řízení o dodatečném povolení stavby je toliko výrazem legislativní nedůslednosti.

Podle § 109 odst. 1 stav. zák. účastníkem stavebního řízení je

- a) stavebník,
- b) vlastník stavby, na níž má být provedena změna či udržovací práce, není-li stavebníkem, nejde-li o případ uvedený v písmenu g),
- c) vlastník pozemku, na kterém má být stavba prováděna, není-li stavebníkem,
- d) vlastník stavby na pozemku, na kterém má být stavba prováděna, a ten, kdo má k tomuto pozemku nebo stavbě právo odpovídající věcnému břemenu, mohou-li být jejich práva navrhovanou stavbou přímo dotčena,
- e) vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno,
- f) ten, kdo má k sousednímu pozemku právo odpovídající věcnému břemenu, může-li být toto právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno,
- g) společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu ve stavebním řízení, které se týká domu nebo společných částí domu anebo pozemku; v případě, že společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu nemá právní subjektivitu, vlastník, jehož spoluvlastnický podíl na společných částech domu činí více než jednu polovinu.

V posuzovaném případě žalobce nedovozuje své postavení účastníka řízení z žádných důvodů obsažených v ust. § 109 odst. 1 písm. a), b), c), d), f) či g) stav. zák. Krajský soud se proto – s ohledem na žalobní body 1) a 2) – zabýval otázkou, zda žalobci nesvědčí postavení účastníka řízení dle § 109 odst. 1 písm. e) stav. zák.

Žalobci lze přisvědčit v názoru, že pro postavení účastníka řízení podle § 109 odst. 1 písm. e) stav. zák. není rozhodující, zda je žalobce mezujícím sousedem, ale posouzení otázky, zda jeho vlastnické právo může být navrhovanou stavbou přímo dotčeno. Nepojali-li však správní orgán I. stupně ani žalovaný žalobce do okruhu účastníků řízení, bylo a je právě na žalobci, aby tvrdil skutečnosti rozhodné pro to, aby mu postavení účastníka řízení bylo přiznáno.

V žalobním bodě 1), kde žalobce dovozuje své účastenství v řízení z vlastnictví nemezujících pozemků vzdálených cca. 20m od stavby, žalobce neuvádí žádné skutečnosti, pro které má za to, že by měl být na svém vlastnickém právu stavbou přímo dotčen. Ze samotné konstatace vlastnictví žalobcových pozemků tyto skutečnosti nevyplývají, proto takové skutečnosti nemohl posoudit ani krajský soud, který za této situace uzavřel, že žalobní bod 1) je nedůvodný.

V žalobním bodě 2) pak žalobce sám tvrdí, že není vlastníkem komunikace, která má být podle jeho tvrzení stavbou dotčena. Ust. § 109 odst. 1 písm. e) stav. zák. však odvíjí účastenství v řízení výslovně od vlastnického práva. Pokud právě takové právo žalobci k předmětné komunikaci nenáleží, dospívá krajský soud k závěru, že pouze ze smluvních vztahů žalobce s vlastníkem předmětné komunikace nelze podle § 109 odst. 1 písm. e) stav. zák. na účastenství žalobce úspěšně usuzovat – důvodným tedy není ani žalobní bod 2).

S ohledem na shora uvedené závěry o tom, že pro postavení žalobce jako účastníka řízení je i v řízení o dodatečném povolení stavby rozhodné jeho vlastnické, nikoli jiné právo, nelze správním orgánům účinně vytýkat, že se při vymezení okruhu účastníků řízení o dodatečném povolení stavby omezily na zjištění vlastnického (nikoli jiného) práva k předmětné komunikaci. Krajský soud na tomto místě – k námitce, že vlastnictví bylo zjišťováno jen podle katastrálních zápisů – zdůrazňuje, že žalobce ani v žalobě netvrdí, že by byl vlastníkem této komunikace.

Pokud žalobce uvedl, že se za spoluvlastníka komunikace považuje, tento žalobní bod uplatnil v rozporu se zásadou koncentrace až po uplynutí lhůty k podání žaloby, proto se tímto žalobním bodem jako k nepřipustným nemohl krajský soud zabývat. Pro úplnost však soud dodává, že z listin, které předložil žalobce k důkazu a ze kterých dovozuje, že je s ním jako se spoluvlastníkem předmětné komunikace v jiných řízeních jednáno, takový závěr nevyplývá, z těchto listin lze zjistit jen, že žalobce byl pojat do okruhu účastníků řízení, nikoli však z jakého důvodu se tak stalo.

S ohledem na to, že krajský soud uzavřel, že ust. § 109 odst. 1 stav. zák. platí i pro vymezení účastníků řízení o dodatečném povolení stavby (viz shora), posoudil jako zcela lichou námitku žalobce o nedodržení postupu podle § 27 odst. 2 spr. ř. Jak totiž soudy ve správním soudnictví stabilně judikují – a krajský soud neshledal důvod se od této setrvalé rozhodovací praxe odklonit – taxativní výčet účastníků řízení obsažený v § 109 odst. 1 stav. zák. má za následek vyloučení obecné definice účastníků obsažené v § 27 spr. ř. i postupů tam uvedených (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1.6.2011 č.j. 1 As 6/2011-347, dostupný na www.nssoud.cz).

Krajský soud z uvedených důvodů neshledal důvodným ani 3. žalobní bod.

K poslednímu žalobnímu bodu krajský soud zdůrazňuje nepřipustnost paušalizace úvah a postupů správních orgánů v případech, kdy zcela totožný postup není stanoven zákonem. Naopak v případech, kdy je postup správního orgánu či jeho rozhodnutí závislé na posouzení konkrétních okolností případu (zde otázky přímého dotčení vlastnického práva), je potřebné a nutné každý případ posuzovat individuálně s ohledem na všechna jeho specifika a odlišnosti od jiných případů. Takový postup konečně správním orgánům ukládá ust. § 2 odst. 4 spr. ř. Ze samotné skutečnosti, že nynější stavebníci byli účastníky stavebního řízení v situaci, kdy se v pozici stavebníka nacházel žalobce (případně i v jiných stavebních řízeních), nelze automaticky – bez vyhodnocení konkrétních okolností případu, tzn. rozsahu stavby, účelu jejího užívání, emisí zatěžujících okolí, atd. – usuzovat na to, že u všech staveb, kde budou stavebníky ti, kteří jsou jimi i v nyní posuzovaném případě, bude

žalobce pojat do okruhu účastníků řízení. Takové případné očekávání žalobce nemá oporu v právu, a proto ani nemůže být vyhodnoceno jako očekávání legitimní, které by vyžadovalo ochranu ve smyslu § 2 odst. 3 a § 8 odst. 1 spr. ř.

Žádný z žalobních bodů neshledal krajský soud důvodným, proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z procesního úspěchu žalovaného ve sporu, kdy žalovanému tak dle § 60 odst. 1 s.ř.s. vzniklo vůči žalobci právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalovaného přesahující jeho obvyklou úřední činnost tvoří cestovné vlakem a MHD k soudu a zpět v celkové výši 240,- Kč.

Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o.s.ř.“), týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalobci povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 23. května 2012

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu